

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
 V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
 Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 284.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. decembra 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor Kranjski

imel je danes 13. t. m. ob 10. uri dopoldne drugo sejo, kateri je predsedoval deželni glavar grof Thurn. Vlado je zastopal deželni predsednik baron Winkler. Ko se je prebral in potrdil zapisnik zadnje seje in so se razdelile došle peticije, izročil se je vladni predlog gledé premembe zakona o izvrševanju lovske pravice v pretres posebnemu odseku. Ravno istemu odseku sta se izročila lani nedovršena vladna predloga o razdelitvi pašnikov in skupnih zemljišč, pa o vravnjanji in okroževanji gozdnih mej.

Deželni predsednik baron Winkler izročil je danes deželnemu zboru pa še nov vladen predlog, o vnanjem zaznamovanji v varstvo deželne kulture postavljenih in prisežnih čuvalnih organov.

Potem je poročal poslanec Klun o računskem zaključku ustanovnih zakladov za leto 1885 in priporočal zboru, da naj ga odobri. Pri tej priliki je pa ob enem v imenu finančnega odseka stavil predlog, ki ga radostno pozdravljamo in ki mu bodo brez dvombe vsestransko pritrdili naši rojaki. „Naša dežela, tako nekako je govoril poslanec Klun, ima veliko lepih in koristnih vstanov; toda le malo komu so znane in večine njih premnogi še po imenu ne poznajo. Marsikdo, zlasti pa deželni poslanci si želé natančnejšega znanja o naših dobrodelnih napravah in vstanovah, s kterimi imajo vsako leto opraviti. Pri deželnem odboru imamo sicer knjigo, ki jo je z velikim trudom sestavil g. tajnik Pfeifer, in ki obsega glavne določbe naših vstanov. Toda jako neprilичno in zamudno je, dostikrat celó nemogoče, obračati se do deželnega odbora in pri njem iskati potrebnih pojasnil. Odsek je sprevidel, da bi bilo za deželne poslance jako koristno, ko bi se na svitlo dala knjizica, v kateri bi bile popisane glavne določbe in posebni pogoji raznoterih vstanov, ki jih imamo v deželi, pa tudi vstanov, ki so v drugih krajih odločene za kranjske deželane, kakor Knaffelnove in Schellenburgove na Dunajskem vseučilišči in v „Terezijevišči“. Pa ne samo za deželne poslance, ampak tudi za občinske predstojnike, župnike in javne urade, do kterih se ljudje v vstanovnih zadevah navadno obračajo; sploh bi bila taka praktično vredjena in z natančnim kazalom preskrbljena knjiga

jako koristna, ker bi iz nje povsod najlaglje in najhitreje zvedili, ali za kakov kraj, za kako rodbino, za kako umetnijo ali rokodelstvo itd. obstoji kaka posebna vstanova ali ne, kaj je treba storiti, da se dobi itd. Taka knjiga bi bila lep zgodovinsk spominek za našo deželo, ki se more s svojimi obilnimi vstanovami ponašati pred marsiktero drugo, večjo in bogatejšo deželo. Bila bi časten spominek za veliko-dušne vstanovnike, kterih imena bi vsled tega glasno odmevala po vseh pokrajinah naše ljube domovine in se vdomačila med ljudstvom, ki jih zdaj večinoma ne pozná; bila bi pa tudi njim, ki jih je Bog oblagodaril s posvetnim blagom, v živo spodbudo, da naj gredó tje in ravno tako storé, ter po svitlem zgledu blagih dobrotnikov svoje premoženje obračajo v enake dobre namene. Finančni odsek je bil prepričan, da bi bil za tako knjigo potrošeni denar jako dobro naložen, in da se deželnemu zastopu, ki za upravo dotičnih vstanov, ktera mu ne prizadeva posebnih sitnost, stroškov in truda, dobiva po pet odstotkov njihovih dohodkov, spodobi, en del teh upravnih doneskov obrniti za izdajo take prekornostne knjige in jo potem kolikor mogoče razširjati, ter jo vsem občinskim in župnijskim uradom darovati brezplačno. Nekaj iztisov se bo prav lahko spečalo za denar, zato bo po mnenju finančnega odseka za izdajo take knjige zadostovalo 500 gold., ter bodem slavnemu zboru v tem smislu stavil predlog, ki je bil v finančnem odseku sprejet soglasno.

Poročevalec je zatem prebral konečne številke posameznih ustanovnih zakladov, iz kterih posnamemo, da so čiste imenovine koncem leta 1885 imeli:

	gld.	kr.
1. Dijaški zaklad	667.660	80
2. Dekliški „	24.133	68 1/2
3. Dullerjev dekliški zaklad	9309	53 1/2
4. Sauraujev zaklad za sv. maše	2936	40
5. Glavarjev zaklad	191.695	59
6. Sirotninski zaklad	379.576	58 1/2
7. Učiteljski zaklad	15.685	98 1/2
8. Ilirski zaklad za slepe	5953	77
9. Cesarice Elizabete invalidni zaklad	8541	54 1/2
10. Postojnske jame zaklad	938	76
11. Trevizinijska ustanova za invalide	2122	24

12. Metelkovi invalidni zaklad	936	32
13. Ljubljanskih gospej invalidni zaklad št. I.	1608	45
14. Ljubljanskih gospej invalidni zaklad št. II.	11.180	13
15. Kalisterjev zaklad	86.306	—
16. Holdheimovi zaklad za gluhoneme	16.450	83 1/2
17. Wolfovi „ „ „	37.399	72
18. Dr. Lovro Tomanov zaklad	8168	20
19. Hans Adam Engelshausenjev zaklad	26.894	10 1/2
20. Flödnigov zaklad za slepe	76.171	60 1/2
Skupaj	1.573.670	26

Čista imovina teh zakladov koncem leta 1884 je znašala 1.529.847 gld. 26 1/2 kr. Toraj se je leta 1885 pomnožila za 43.822 gld. 99 1/2 kr. Dijaški zaklad se je pomnožil najbolj, namreč za 26.714 gld. 28 kr., Glavarjev za 7495 gld. 57 kr., sirotninski za 4576 gld. 89 kr., Wolfov za 1739 gld. 17 1/2 kr., ker se morajo dohodki nakladati do naprave lastnega zavoda za gluhoneme, Flödnigov za 1889 gld. 94 1/2 kr., ker se oglašá le jako malo prosilcev slepcev. Zmanjšal se je edino le Kalistrov zaklad za 78 gld. 81 1/2 kr. zarad kurzne diference, ker so se morala za povrnjeni kapital nakupiti založna pisma, ki so pa dražja, kakor je njih imenska vrednost.

Konečno sprejel je slavni zbor sledeča od poročevalca v imenu finančnega odseka stavljenega predloga:

1. Računski zaključek ustanovnih zakladov za l. 1885 se odobri.

2. Za izdajo knjige, obsegajoče nastanek in vsebino ustanov v vojvodini kranjski, oziroma za deželane kranjske, dovoli se iz upravnih doneskov ustanovnih zakladov podpora v maksimalnem znesku 500 gld.

Dalje je poslanec Klun poročal o proračunu in računskem zaključku hiralničnega zaklada ter stavil predlog:

1. Proračun hiralničnega zaklada za l. 1887 s potrebščino 2500 gld. in zaklade 2514 gld. se potrdi s pristvavkom, da naj se presežek 14 gld. z interkalarom vred, ki bi morda nastal, obrne v smislu § 7. dotičnega statuta in deželno-zbornega sklepa z dne 18. oktobra 1884 (da se namreč plo-

LISTEK.

Notranja delavnost Katarine II.

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

4. Uredbe za upravo gubernij.

L. 1755 so bile razglašene „Uredbe za upravo gubernij“; vzroki teh novih uredb so bili od vlade navedeni sledeči: „Zarad velike obširnosti nekterih gubernij so one slabo preskrbljene z upravo in z ljudmi z upravo sposobnimi; v enem in tem mestu, kjer je uprava gubernije, opravljajo se tudi blagajniški poslovi in računi sploh z redarstvom, in vrh tega še kazenski in državljanski.“ — Zdj pa so bila sodnijska mesta oddeljena od uprave gubernske in financijelne; tudi sodnije mestjanske so se delile od kazenskih. V vsakem ujezdu so bile vtemeljne ujezdne sodnije za dvorjane, mestni magistrati za srednje razrede, nižje sodnije za eno-

dvorce in državne kmete, davkarije za pobiranje in hranenje dohodkov, nižje deželske sodnije za redarstvo. Za priziv proti obsodbam v teh nižjih mestih so bile sodnije v vsakem gubernskem mestu: višji zemeljski sod, gubernski magistrat, višja sodnija (verhnaja razprava). Razun tega pa so se nahajali v vsakem gubernskem mestu trije uradi: kriminalni za poslove kriminalne vseh vrst; državljanski za poslove državljanske; blagajniški za finance. Gubernska uprava je usredotočivala v sebi vlast izpolnojočo in redarstveno. Za zadeve kriminalne posebne vrste ter za mirivno rešenje tožeb so bile urejene v gubernskih mestih sovestne sodnije. Za oskrbljevanje vdov in sirot dvorjanskih in trgovskih so bile uvedene dvorjanske oskrbne in sirotinske sodnije; za ustrojenje šol, bolnic in sirotišč — sodnije za občno oskrbljevanje.

Rusija je bila razdeljena na 50 gubernij, a pri tem novem razdeljenju se ni gledalo niti na poprejšnjo historično razdelitev, niti na prostranstvo, nego samo na broj prebivalstva: bilo je zapovedano tako razdeliti, da dobí vsaka gubernija 300.000 do

400.000 prebivalcev, a ujezdi pa od 20.000 do 30.000 duš. Uprava dveh, včasih tudi treh gubernij se je poveravala generalgubernatorju ali pa namestniku; gubernatorje ali podgubernatorje je imenovala carica; predsednike gubernskih mest in činovnike, ki so se bavili z blagajničnimi poslovi, je zbiral senat; ostalo osobje pa so zbirali gubernski upravitelji, deloma pa tudi dvorjani ali trgovci. To novo urejenje, ki je zadavalo mnogo posla, se je uvajalo skoraj skozi 20 let. V tesni zvezi s tim urejenjem gubernij se je nahajala tudi izmera vseh dežel, važen projekt, ki je bil sestavljen že za carice Elizabete. Katarina je v prvih letih carstovanja sestavila novo procenitev, vsled ktere so bile postavljene v prvi red glavne, najbolj naseljene dežele v državi.

5. Finance.

L. 1768 je bila utemeljena nakazilna banka z glavnico v iznosu enega milijona rubljev v zlatu in srebru; le-ta banka je izdala spočetka tudi toliko papirnatega denarja, pod imenom asignacij; asignacije so morale sprejemati vse blagajne in državljane

donosno nalože kot ustanovni zaklad za deželno hiralnico in v podporo občinam za njihove hiralce).

2. Računski zaključek hiralničnega zaklada za l. 1885 se odobri.

Oba predloga obveljata brez ugovora.

Za njim poroča dr. Bleiweis o računskem zaključku bolničnega, blazničnega, porodniškega in najdenskega zaklada za l. 1885, ki se odobri. Dalje se odobri računski sklep vino- in sadjerejske šole na Slapu za l. 1885, o katerem je poročal dr. Poklukar, računski sklep prisilne delavnice za l. 1885 (poročal je Lukmann), in računski sklep normalnošolskega zaklada za l. 1885 (poročevalec Šuklje).

Dr. Vošnjak je poročal o deželnih podporah za nove šolske zgradbe, ter je v imenu finančnega odseka nasvetoval, da naj v ta namen dobé:

1. Tomišelj	500 gld.
2. Borovnica	300 "
3. Spodnja Idrija	300 "
4. Babino polje	500 "
5. Sv. Gora	400 "
6. Ribno	500 "
7. Domžale	500 "
8. Svetli potok	100 "
9. Šent Jur pri Kranji	300 "
10. Hrušica	100 "
11. Dobljče	200 "
12. Petrova vas	200 "
13. Vrh	100 "
14. Veliki Gaber	400 "
15. Prežganje	300 "
16. Doberniče	100 "
17. Tržiše	100 "
18. Streklejvec	200 "
19. Cerknica	300 "
20. Griblje	200 "
21. Božakovo	100 "
22. Stari trg pri Poljanah	200 "
23. Trzin	100 "
24. Kropa	100 "

Skupaj . 6100 gld.

Deželni predsednik baron Winkler oglašil se je pri tem predlogu in v vladnem imenu izrekel priznanje radodarnosti in požrtvovalnosti deželnega zastopa pri podpiranju šol, ob enem pa se zahvalil tudi kranjski hranilnici za velikodušno podpiranje našega šolstva ter izrekel nado, da ga bosta oba podpirala še v prihodnje.

Za njim je dr. Bleiweis poročal o troških za uboge bolnike v nejavnih bolnišnicah in v srbskem kraljestvu. Gledé prvih je predlagal:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Oskrbovalni stroški za bolnike na Kranjsko pripadajoče, ki se oskrbujejo v nejavnih bolnišnicah, prevzamejo se na deželni zaklad, ako

1.) bolnik ali njegovi sorodniki, ki bi morali za njega plačati, dokažejo uboštvo in

2.) v kraji, kjer se oskrbuje bolnik, ni javne bolnice.

Oskrbnina pa se sme vrniti samo do visokosti tarife za III. razred v Ljubljanski deželni bolnišnici določene.“

Predlog je obveljal brez premembe. Ravno tako je zbor pritrnil ukrepu deželnega odbora zastran

naših bolnikov v srbskem kraljestvu. Deželna vlada je namreč deželnemu odboru izročila dopis notranjega ministerstva z dne 20. marca 1886, št. 611, v katerem ministerstvo naznanja, da želi kraljeva vlada srbska reciprocičtvo gledé oskrbovanja srbskih podanikov v avstrijskih javnih bolnišnicah in avstrijskih v srbskih. Ubožni bolniki bi se namreč oskrbovali, ne da bi se potem stroški izterjevali od srbske strani za avstrijske podanike in narobe. Deželni odbor pritrnil je temu predlogu, ker se boče gotovo več Kranjcev oskrbovalo na Srbskem, nego Srbov v tukajšnji bolnici.

Konečno so bile dovoljene sledeče podpore: podpornemu društvu visokošolcev na kmetijski šoli na Dunaji 30 gld., bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem 50 gld., občinskemu zastopu na Trati 200 gld. za popravo mostov in cest, ki jih je poškodovalo hudo vreme, razun tega se je izbrisal občini še dolg 100 gld., ki ga je imela vrniti deželnemu zakladu; Šmarjeti pri Ložu se dovoli za napravo nekega mostu podpora 100 gld. iz kredita za ceste, Francetu Bajcu in učiteljski siroti Ani Adamič se milošnja podaljša za tri leta, Julijani Dürfeld pa se letna pokojnina 100 gld. pripozna do smrti. Prošnja društva zdravnikov na Dunaji za podporo se odbije.

Ob ½1. uri deželni glavar sklene sejo in prihodnjo sejo napové za petek, 17. t. m.

Po seji bil je zaupen razgovor poslancev gledé oddajanja deželne naklade na žgane pijače.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. decembra.

Notranje dežele.

Čehi so se slavnostij že tako navadili, da brez njih že kar ne morejo več živeti; če se ne ponudi kak jubilej sam po sebi, si ga pa poiščejo. Voditelj češkega naroda **dr. Fr. L. Rieger** praznoval je dne 10. t. m. svoj 68. rojstni dan. No, to vendar ni nobena posebno ugodna prilika za kak jubilej. Če bi bil to 70. rojstni dan, naj bi že bilo. Toda bistroumni Čehi so tudi tukaj staknili petdesetletnico, ki se skriva v 68. letnici Riegerjevega bivanja na tem svetu. Petdeset let je namreč preteklo, od kar se je Rieger v zvezi s Palacky-jem in še nekaterimi drugimi mladimi, a ognja domovinske ljubezni prevzetimi mladenči podal na ledino češkega naroda, katero je za krasno domovino in jezik njegov začel obdelovati. To je bilo v resnici povoda zadosti, da mu je šla „Jednota občanů pražských“ častitat. Velezaslužni voditelj češkega naroda je deputaciji ob tej priliki rekel: „Če pomislimo, kako da je bila naša domovina v minulem stoletji zanemarjena po naših dedih, kako na nizkem stališči stala sta narod, njegova izobraženost in politična pomenljivost, kedar smo mi pričeli delo, moramo zadovoljni priznati, da je narod napravil v resnici velik, občudovanja vreden korak!“ — Res žalostni so bili časi pred petdesetimi leti za Slovane sploh. Ptujčeva peta nas je teptala in mi smo se zvijali pod njo kakor črvi. Tako je bilo pri nas, tako je bilo pri Čehih. Bog pa je poslal nam in njim nadarjenih navdušenih mož, učencikov, buditeljev, boriteljev, ki so prevzeli težavno delo, narod buditi in puliti ga iz rok neprijatelja našega. Kako nevhvaležna bila je ta naloga; kako pomilovalno gledali so nasprotniki naši na to mladostno svetega ognja polno početje, češ, fanatiki so! Kaj so ti „fanatiki“ s svojo jekleno vstrajnostjo dosegli, vidi se

sedaj čez petdeset let! Narod so pripravili do zavednosti, da poprašuje po dedšini od Boga mu priznani — po svojih pravicah, o katerih se mu pred 50. leti niti sanjalo ni! Med možmi, ki so si nevenljive lavorike za to probujenje naroda zaslužili, je Rieger v prvi vrsti vreden, da ga slavi ves čehoslovanski rod, kakor tudi Slovenci, kajti Rieger je bil še vseskozi svitla zvezda, na katero smo se vedno z zaupanjem ozirali.

Vnanje države.

Bolgarska deputacija, ki je še vedno na Dunaji, je menda zvedela, da jo v Berlinu ne mislijo sprejeti. Kako je to umeti, ali uradno ali pa se ji tudi vsak zasobni sprejem odreče, še ni znano. V soboto je deputacija ves dan samo sporočila spisavala o svojih korakih ter jih je takoj domú poslala. Če pri nemškem poslancu izve, da se ji v Berlinu zasobni sprejem ne bo odrekel, pojde tjakaj. O potovanji v Petrograd tudi še niso prav nič sklenili, ali bode kaj z njim ali nič; pač pa se deputacija nadja, da ji bo ruski poslanec Lobanov sprejem pri caru sprosil. Če bi pa to nikakor ne mogel, potem tudi v Petrograd ne pojde. Ob enem pričakujejo tudi, kaj bodo v Sofiji rekli na sporočila o dosedanjih korakih. Kolikor se do sedaj vé, so v Sofiji silno zadovoljni s sprejemom, ki ga je deputacija na Dunaji imela, če prav je bil zasobnega značaja. Turški poslanec jo je povabil, da naj še kaj pride, preden odide.

„Nov. Vrem.“ došel je iz Londona sledeč dopis: „Posiljam vam **oljko mirú** in o mirú vam tudi pišem. O mirú govore Angleži, če prav neradi. Mirú potrebuje Bismark in mir se nam bo ohranil John Bull bo sicer za kulisami vse poskusil z dobro besedo in s cvenkom, da bi mu spodbil stališče, pa bo menda ves trud zastonj. Stvar je pa taka-le: Kakor čujem, se bodo sedanji bolgarski vladarji odpovedali, tu se bo novo vladarstvo sestavilo iz mož, ki bodo vseč v Petrogradu, na Dunaji in v Berlinu. Ti novi vladarji razpustili bodo sedanje sobranje ter se bodo o svojem času, ki ga bodo velesile še le določile, razpisale nove volitve. To vse je že zdavnej določeno. Tri srednje-evropejska cesarstva so se o tem že dogovorila in tudi še o marsičem drugem vlada med njimi popolno sporazumljenje. Dopisnik dalje trdi, da so prav te velesile že zdavnej poprej Rusiji na ljubo sklenile Aleksandra odstaviti in bi mu bile nekega dne to brez posebnih ovinkov tudi sporočile, če bi jih Bolgari ne bili s tem prehiteli, da so kneza ponoči napadli in ga v Reni poslali. Ta dogodek je velesile nekoliko poparil, da se je sporazumljenje med njimi jelo nekaj krhati, kar je pa le nekaj časa trajalo. Sedaj je že zopet vse dobro. Kakor se čuje, misli Rusija strogo na to siliti, da se bolgarsko vprašanje po njeni želji reši. — Ne mara, da je tu vmes tudi marsikaj domišljije dopisnika.

Iz Nemškega je zopet nekaj silno zanimivega tu. V vojni komisiji govoril je major Haberling in je razpravjal vprašanje, **ktera država je danes najtrdneja?** Nemška in francoska armada ste si po njegovih mislih enaki, ruska pa obe prekosi. Na Francoskem odtegne se na leto kakih 6000 mladenčev vojni službi, na Nemškem 40.000 (?). Francoska artilerija presega Nemško za 16.000 mož in 450 vpreženih topov. Rusija se pripravlja, da, če bo treba, se bo h krati z Avstrijo, Nemčijo in Rumunijo bojevala. Ruske železnice so posebno dobre in ni se ji več nadjati kake druge Plevne. Ruska armada je mogočen zaveznik, pa tudi grozen sovražnik. Skoraj vse baterije v zapadni Rusiji imajo po 8 topov. Iz Kavkaza je preložena cela divizija topništva v Vilno. Če bi se Francozje in Rusi združili, postavijo lahko pet milijonov vojakov na bojno polje, Nemčija pa z veliko težavo dva milijona. No, to nikakor niso novice, da bi Nemci vriskali, kedar jih slišijo!

Takih postav, kakor jih imajo **Angleži**, pa res na celem svetu ni! Spominjal se boče še vsakdo velike tatvine, ki so jo nedavno angleški tatovi na

za plačo. Druga turška vojska pa je zadala hud udarec ruskim financam; vsled tri letne lakote v Belorusiji in Ukrajini se ni dalo nabavljati žito za vojsko domá, ampak v Poljski ter je tako večidel kovanega denarja šlo iz države; število asignacij je bilo povečano, in one so padle v vrednosti, tako, da je leta 1795 nakazilni rubelj veljal samo 68 kopejk srebra. Mesto kreditnih zavodov carice Elizabete, dvorjanske in trgovske banke, je bila utemeljena za Katarine gospodarska zemaljska banka z glavnico 33 milijonov; posojevalo se je po 5% in na odplačevanje na 20 let za dvorjane, a 22 let za mestne prebivalce.

6. Dvorjanstvo.

Pravice, ktere je dal dvorjanstvu Peter III., so bile potrjene; razun tega pa je bilo v pismu, ktero je dala Katarina leta 1785, ustanovljeno, da dvorjanin ne izgubi svoje časti v nobenem slučaju (razun če mu je bil dokazan po sodnji poseben prestopek), da je sloboden vsake telesne kazni, da ne plača nobenega davka ter upravlja z vsem neomejeno, kar se nahaja v njegovem posestvu. Dvor-

janstvu je dano pravo izbora iz sredine njihove v razne počastne oblastne službe, ustanovljen je zato tudi v vsaki guberniji dvorjanski zbor; v njem more prisostvovati vsak dvorjanin, ali pri izborih more sodelovati samo oni, ki je v državni službi dosegel čast oficirsko: le-to je sililo dvorjanina služiti.

7. Mesta.

Istodobno z dvorjanskim pismom je bil proglašen mestni zakon, po katerem so dobili kupci in meščani lastne sodnije in upravo ter pravico izbora v izvestne službe. Kupci so bili razdeljeni na tri razrede (gilde): v prvi so spadali, ki niso imeli manji kapital od 10.000 rubljev; v drugi, ki so imeli od 1000 do 10.000; v tretji, ki so imeli od 500 do 1000 rubljev; tisti, ki so imeli manje od 500 rubljev, so se zvali meščani. Za Katarine je bilo utemeljnih 200 mest, bolj iz potrebe uprave, nego vsled naravnega razvitka trgovine in obrtnosti; pa so tudi mnoga zaradi tega kasneje zginila. Na koncu carstvojanja Katarine se je brojilo na prostoru od 300.000 kvadratnih milj 1200 mest.

L. 1763 odprta komisija za pregled trgovine ruske države je morala 1. poiskati vse načine, kako bi se iz ruske države več ruskih proizvodov surovih in predelanih razpošiljalo; 2. da bi imeli ruski trgovci med seboj domá v državi, pa tudi v tujini gotov kredit. Katarina je zapovedala v vseh mestih uvesti žitne shrambe, „da bi, govorila je ona, cena žita za vselej v mojih rokah bila“. V pogledu obrtnosti je bil od Petra Velikega uveden državni nadzor, zaradi tega ste bile utemeljene kolegije, rokodelska in železnarska, ki ste se morali v Rusiji posebno vdomiti ter se zvršiti v različnih panogah obrtnosti; za časa Katarine II je ta način nadzora in prava, kterege je dala uprava obrtnosti, prenehal; bila je odstranjena s prva rudarska kolegija, potem rokodelska. Trgovska kolegija je zgubila svoje značenje, a na koncu carstvojanja je bila popolnoma prenehala.

(Dalje prih.)

Belgiškem s tem doprinesli, da so oropali železnični poštni voz, in odnesli, kakor se sedaj čuje, tri milijone denarja in več drugih dragocenost. Belgiška vlada je takoj prosila angleško policijo pomoči, kakor hitro je zvedela, da so šli tatovi preko kanala v megleni London, Londonska policija je obljubila takoj svojo pomoč, nakar se je jel v Bruselju nek višji belgiški uradnik na pot v London pripravljati, da reši, če bi se še kaj rešiti dalo. Londonska policija ima res dobre nosove, kajti ni trajalo dolgo, ko so iz Londona v Bruselj sporočili, da enega tatov že imajo in da je celo tatvino pripoznal, ob enem pa tudi povedal, da ukradeni demanti niso še prodani. „Hvala Bogu“, zdihnili so v Bruselju, „toraj vsaj nekaj upanja!“ Uradnik med tem hiti v London in kaj mislite, kaj so mu v London dosepešemu povedali? Rekli so mu, da jako obžalujejo, da mu ne morejo pomagati. Tatú so res imeli pod ključem, toda izpustiti so ga morali, kjer je rekel, da je Anglež. Angleška postava namreč odločno prepoveduje tatú po rodu Angleža, ki je v inostranstvu kradel in se potem zopet v domovino povrnil, prijeti in kaznovati. To so gospodje tatovi tudi dobro vedeli in se jim je prav zato tako mudilo v domovino, kjer postava za nje tako lepo skrbi, da se jim ne zgodi kaj žalega, če so bili tolikanj previdni, da so šli v inostranstvo krast. V resnici, take postave so za tatove zlata vredne! Omenjenim tatovom se niti skrivati, niti kam drugam ne bo treba umikati. Saj bi na celem svetu ne bili nikjer tako varni, kakor so v Londonu. Nekako čudno bo pa angleška policija tedaj pogledala, če bo morda zopet kak Anglež milijon doma izneveril in ž njim v Belgijo prehitel, Angleški redarji pa za njim, ter bodo pri belgiški vladi zahtevali pomoči, le-ta jim bo pa odgovorila, da jo pač malo briga, če kak Anglež doma milijon izneveri in ž njim v Belgijo pride, kjer Angleški redarji brez privolenja belgiške vlade nimajo nobene pravice zasledovati zločinstvo.

Katoliška cerkev je na *Laškem* čedalje v hujih stiskah. Kjer-koli se Garibaldijencem in drugim framasonom kaka prilika ponudi po papežu ali po duhovščini sploh vdariti, storé to s takim veseljem, kakor da bi denar služili za to! (Morebiti, da ga!) Sv. oče so se vsled tega pritožili pri kabinetih na Dunaji, v Monakovem, v Bruselju, Madridu in Lisabonu, sploh pri vseh krščansko-katoliških vladarjih, ktere so opozorili na velike stiske, ki so nad katoliško cerkev na Laškem prišle. Liberalni listi so pa to porabili, da so po svoji navadi iz komarja slona naredili. Jeli so star zavijati in med svet trobili, da se je Vatikan nedavno obrnil do več katoliških vlad, ktere je prosil opozorovajoč na proticerkveno gibanje, ki se je v najnovejšem času na Laškem pričelo, oborožne pomoči, s katero naj bi velesile vsako daljše zasramovanje sv. stola zabranile, ob enem pa tudi strogo na to pazile, da bi se liberalcem ne posrečilo sv. stola iz Rima spraviti. Smešna je taka zvijača že sama po sebi in do cela neverjetna, če bi jo prav laški pošteni listi ne smatrali za laž. Saj vendar v Vatikanu niso tako kratkovidni, da bi od Evrope kaj zahtevali, kar dobro vedó, da se več zgoditi ne more. Svoje dni se je pač večkrat zgodilo, da je Avstrija, kakor tudi Francoska poslala svoje vojake sv. očetu na pomoč, kedar je bilo potreba, ali tedaj so imeli sv. oče še svojo posvetno cerkveno državo, ktero so pa pozneje vgrabili sovražniki njegovi. Pomoč, ktero katoliki vladarju sv. stolu sedaj lahko naklanjajo, ne more drugačna biti, kakor diplomatska. Samo opozorovati zamorejo še laškega kralja na krivice, ktere njegovi podaniki sv. cerkvi prizadevajo. Kaj več pa ne bo nihče storil, ne ta in ne oni in to jim tudi v Vatikanu ni neznan.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnegorice pri Kropi, 10. decembra. (Nove orglje.) Po natančni preskušnji (13. novembra t. l.) novih orgelj, ki jih je postavila trdka bratov Zupanov, izdelovateljev orgelj v Kamnigorici pri Kropi, za župniško cerkev v Naklem, izjavlja svoje mnenje g. Anton Foerster, vodja glasbe v stolni cerkvi v Ljubljani, sledeče:

Orglje z dvema manualoma (po 54 tipik [tastov]) in z pedalom (27 tipik) so izdelane popolno po pogodbi, dispoziciji in predpisu.

Ze odspodaj v cerkvi zagleda obiskovalec lepo te hiše božje prijazno lice orgelj, po vsem izdelano v slogu cerkvi primernem. Pevajočih glasov je v orgljah 16 in sicer: V I. manualu: 1. Principal 8 čevljev (50 piščal iz čistega cina, 4 iz cinka). 2. Bordun 16 čevljev (iz lesá). 3. Gamba 8 čevljev (42 piščal iz 10lotnega cina, 12 iz cinka). 4. Gedeckt 8 čevljev z dvolabijami (iz hrušovega lesá). 5. Hohlflöte (votla flavta) 8 čevljev (18 piščal iz 10lotnega cina, 36 iz lesá). 6. Dólče 8 čevljev (42 piščal iz 10lotnega cina, 12 iz cinka). 7. Octava, principalovi značaj, 4 čevlje (44 piščal iz cina, 10 iz cinka). 8. Gamzov rog (Gemshorn) 4 čevlje (44 piščal iz cina, 10 iz cinka). 9. Mixtura čveterna,

2²/₃ čevlja (216 piščal iz cina). V II. manualu: 10. Violin-principal 8 čevljev (42 piščal iz cina, 12 iz cinka). 11. Harmonična flavta (Flüte-harmonique) (prepihalna) 8 čevljev (22 piščal iz cina, 32 iz lesá). 12. Nebeški glas (Voix célestes) 8 čevljev (40 piščal iz cina, 14 iz cinka). 13. Dólče 4 čevlje (54 piščal iz cina). 14. Pedal: Subbass 16 čevljev (iz lesá). 15. Violonbass 16 čevljev (iz lesá). 16. Octavbass 8 čevljev (iz lesá).

Skupaj obsegajo orglje 972 piščal, in sicer: 614 iz cina, 284 iz lesá in 74 iz pocinjene cinka, namesto iz lesá, kakor je navada pri drugih orgljarjih, da delajo v prvi oktavi lesene, a tu so namesto istih nadomeščene cinkaste; da bi pa cink nadomeščoval dražji cin, temu protestuje trdka bratov Zupanov.

Razun imenovanih registrov imajo orglje še: 1. Octavno kuplo (sklep oktav) od srede klaviature navzgor in navzdol; 2. sklep manualov; 3. sklep pedala z manualom; 4. zbiralnik registrov za fortissimo (polne orglje); 5. zbiralnik registrov za mezzo-forte in 6. zbiralnik registrov za piano (razvez prejšnjih obeh zbiralnikov).

Notranja uprava orgelj, s sapnico na stožce (Kegelladen) in z mehonom vred, je do najmanjšega dela iz najboljšega materijala, jako praktično in solidno izdelana, igranje je jako lahko, tudi pri „pleno“ ne pretežko. Registri so v vseh legah enakomerno in vsak svojemu značaju primerno intonirani; nežni glasovi se glasijo v resnici tudi nežno in milo, močni pa zopet glasno donijo. Zanimiv je razloček med posameznimi registri podobne barve, posebne lepote je n. pr. nebeški glas, harmonična flavta, gamzov rog itd.

Pri tej dispoziciji glasov se dá izmisliti mnogo raznih kombinacij, in spreten organist zamore na teh novih orgljah razne skladbe karakteristično spremljevati ter ljudstvo k pobožnosti spodbujati.

Kakor se razvidi iz dispozicije teh orgelj, hotla sta gospoda Zupana vstvariti praktično delo, v katerem kričeči registri visoke lege ne odtegujejo prostora potrebnejšim registrom, ker je onih samo toliko, kolikor jih je neizogibno potreba k polni igri. A komur se bodo orglje zdele v visoki legi tonov premalo ostre, ta naj ne uporablja Borduna 16 čevljev pri polni igri, in visoki toni postanejo takoj ojtřejši. (Nemci celó 10 registrom pridevajo 16 čevljev ton v manualu).

Cena orgelj konečno, 2000 gld., je primerno tako nizka, da je marljiva trdka bratov Zupanov podala res „za malo denarja mnogo muzike“.

Iz Koroškega, 11. decembra. (Vljudna prošnja!*) Vsled mnogoletnega prizadevanja nekterih slovenskih rodoljubov posrečilo se je v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem ustanoviti národno požarno brambo, ktera si je mimo svojega pravega namena zapisala na svojo zastavo tudi gojitev slovenskega petja.

Vsakemu izobraženemu Slovencu je znano, kako neusmiljeno vihti Nemeč meč svoj nad ubogo slovensko rajo po Koroškem. — Vse nade na boljšo bodočnost ginile so že skoraj, vendar pa so zasvetila v zadnjem času znamenja, ktera nam pričajo, da se tudi koroški Slovenci začenjajo gibati in polagoma zavedati svoje narodnosti. — A Slovenci po Koroškem so siromaki in trpini, po nasprotnikih naših izsesani do gole kosti, ter jim zatorej ni mogoče v denarnem oziru kaj mnogo storiti.

S toliko večjim veseljem moramo toraj Slovenci to zavest in gibanje koroških Slovencev pozdravljati in kdor zamore, naj na ta ali drug način kaj stori, da se ubogemu narodu — koroškemu trpinu — pomore do blagostanja in samozavesti.

Najvljudneje prosimo toraj vse slovenske rodoljube, slavna pevska društva, „Sokole“ in „Čitalnice“, da izvolijo podpirati to najmlajše društvo, bodisi z denarji (za nakup harmonija) ali z pesmimi in notami, ter mu na ta način pomorejo do zaželjenega cilja. Med priprost slovenski narod na Koroškem krepiti in širiti zavest, to bodi naše prizadevanje, naša dolžnost, ako hočemo, da se nam s časom popolnem ne izneveri, ter se more vzdržati trdnega na svoji zemlji vkljub ljutim nemškim navalom. — Iz njega vzrasla bode pa potem tudi slovenska inteligenca, ktere sedaj v Koroški jako pogrešamo.

Darovi naj se blagovolijo pošiljati odboru prvega slovenskega pevskega društva národne požarne brambe v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem. — Na zdravje!

*) Slovenski listi so vljudno prošeni, da izvolijo to prošnjo ponatisniti.

Iz Sarajeva nam 9. t. m. piše preč. kanonik g. dr. Anton Jeglič: Morebiti vstrežem, če Vam priobčim novico, da se bo naš službeni list „Srce Isusovo“ v novem letu popolnoma premenil. Imenoval se bo „Vrhbosna, katoličkoj prosvjeti“; izhajal bo 1. in 15. vsakega meseca na celi poli v obliči prilično tako veliki kakor je pri „Danici“; veljal bo 3 fl. 50 kr. za celo leto; izdajal ga bo vrhbosanski kapitel, ki ga je prevzel popolnoma v svojo lastnino. Donašal bo vse službene naredbe nadbiskupske, zatim članke razpravljajoče vse, kar spada v katoliško bogoslovje in sicer bolj praktičnim, kakor pa teoretičnim namenom, opisoval in razjasnoval bo obče življenje katoliške cerkve v naših pokrajinah in sploh po svetu.

Vabim slovenske duhovne iz Ljubljanske, Mari-borske, Goriške, Tržaške in Celovške škofije, da bi se blagovoljno naročili na naš list. Upam, da ne bo ravno preslab, dasi tukaj nikakoršne bogoslovne knjižnice nimamo, a obljubili so redovito delati in pisati za list prav odlični možje. Vem, da se vsakdo zanima za cerkveno življenje v Bosni; iz našega lista bote mogli slediti njegovemu razvoju ter se z nami veseliti, da naša sv. cerkev, če tudi počasi, a vendar stanovitno napreduje.

Prvi list nameravam nekterim svojih prijateljev in znancev poslati na ogled. Komur bi nemogoče bilo, pridržati ga, naj ga samo pogleda, a hitro „retour“ pošlje, da se bomo znali ravnati. Naročnino prejema: „g. dr. Ivan Koščak, kanonik v Sarajevu“. Najlaglje se pošlje s pošto nakaznico.

Pristavek vredništva. Tudi mi iskreno priporočamo novi list „Vrhbosna“. Že sedaj so prebirali Slovenci radi „Srce Isusovo“. Morebiti se po novem glasilu prične bolj vzajemno delovanje na cerkvenem književnem polju med nami in Hrvati. Zagreb se vedno drži nekako ponosno. — Sicer piše g. kanonik, da je nova katedrala že pod streho; oboki na stranskih ladijah so gotovi, na srednji ne. Zvonika sta dodelana do pol višine. Spomladi se zgodaj prične zidanje. Cerkev bo jako lepa itd. Bog daj srečo!

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Prestavljeni so sledeči č. gg. kaplani: Josip Porubski iz Kočevja v Senožeče, Anton Breč iz Senožeč v Sódrašico in Ivan Kunauer iz Sódrašice v Kočevje.

(Čast. gosp. Karol Cemé), administrator v Št. Lambertu, postal je župnik v Kresnicah.

(Dnevni red javni seji ljubljanskega mestnega odbora) v torek 14. dan decembra 1886. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Naznanila prvo-sedstva. II. Vis. c. kr. deželnega predsedstva oznanilo z 8. t. m. šte. 4200, da je Nj. ces. in kr. Veličanstvo najmilostneje potrdilo kranjskega deželnega zbora zakonski načrt o poročtvu mestne občine Ljubljanske za mestno hranilnico in da je v § 5 načrta hranilničnih pravil porabo upravnega dobička omejiti na občekoristne in blagotvorne svrhe mestne občine Ljubljanske same (ne tudi dežele Kranjske.) III. Policijskega odseka sporočila a) o mestnega magistrata navšet, da je prepovedovati zakotne živinske sejme in to prepoved vsprejeti v tržni red živinskih sejmom v Ljubljani; b) o novem fijakarskem redu in tarifi za Ljubljansko mesto. Tajna sjeja.

(Pred porotniki) obsojena sta bila zaradi hudo-delstva spolskega posilstva Janez Setnikar na pol-drugo leto v hudo ječo, Anton Potokar pa na štiri leta. — Zaradi ponarejanja denarja, oziroma zaradi nakupa ponarejenega denarja dobil je France Hrščak iz Gabrč trinajst mesecev hude ječe. — Zaradi uboja pokoril se bo Franc Rihtaršič iz Bukovšice na 4 leta v hudi ječi. Pet let premišljeval bo v hudi ječi Jernej Tekavec, ali so v gostilnah noži za kruh na mizi, ali pa da se z njimi ljudje koljejo.

(Odbor národne čitalnice Novomeške) sklicuje v dan 18. decembra 1886 ob 1/2 8. uri zvečer svoj občni zbor, kteri se bode vršil v prostorih „Národnega doma“. Vspored: 1. Poročilo tajnikovo, 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Zgodni predlogi in razgovori. 4. Volitev dveh pregledovalcev računa. 5. Volitev novega odbora.

(Dolenjsko pevsko društvo) pa sklicuje svoj občni zbor v dan 17. decembra ob 1/2 8. uri zvečer, kteri se bode vršil na istem mestu in z istim vspo-

redom. — Ker je posebno 5. točka vsporeda pri obeh društvi posebnosti, pozivajo se gg. člani, da se imenovanih občnih zborov prav mnogobrojno udeležé.

(Umrli je) v nedeljo zjutraj 12. t. m. zdravnik gospod dr. Ludovik Vašič v Trebnu. Pogreb bo v torek ob 10. uri dopoldne. R. I. P.

(Roparji) napadli so 8. t. m. zvečer poštni voz blizu Vranskega, ter so odnesli zaboj s perilom. Vreden je bil 25 goldinarjev in lastnina c. k. sodnijskega pristava na Vranskem. Roparji so bili trije in kakor se čuje jim je c. k. orožništvo že za petami.

(Blizo 100 goldinarjev) vrgla je poslednja veselica, ki jo je napravila Tržaška podružnica svetega Cirila in Metoda na korist temu društvu.

(Vžgal se je) delavec Josip Mrak v Trstu, ko si je hotel smodko zapaliti. Mrak dela v petrolejskem skladišču in ima vsled tega vso obleko napojeno s petrolejem. Če tudi so tovariši takoj pritisnili, se je vendar v kratkem času toliko opeknel, da so ga morali v bolnišnico odvesti. Neumljivo je sploh, da se na takih krajih dovoljuje kaditi.

(Vodje zemljiških knjig) postali so na Primorskem sledeči gg.: Lovro Jurlani v Labinu, Josip Detoni v Komnu, Jakob Pollo v Podgradu, Josip Rozman v Trziču (Monfalcone), Fran Agacich v Buzetu, Ivan Gianelli v Motovunu in Jos. Nardini pri deželni sodnji v Trstu.

(Toča) šla je v petek po Trstu s tako silo kakor o sv. Jakobu. Vsula se je dopoldne proti 1/10. uri.

(Povozil) se je v sredo zvečer na progi iz Kormina v Gorico človek, ki je prišel po nesreči pod kurirja. Našli so ga na progi ležečega. Telo je bilo grdo razmesarjeno, glava pa na pol odtrgana.

Razne reči.

— „Grazer Volksblatt“. Glavni vrednik temu listu msgr. Janez Karlon, brat državnega poslanca prelata Karlona, je obolel in se zaradi tega odpovedal začasno vredništvu imenovanega lista. Namestuje ga vrednik Zapletal.

— Spravna kapela na Dunaji. 9. decembra obhajalo se je prvič v spravni kapeli mrtvaško opravilo za ponesrečene pri požaru v gledišči na Ringu 8. decembra 1881. Na mestu pogorelega gledišča sozidati je dal namreč presvitli cesar na lastne stroške hišo, ktere čisti dohodki se bodo obračali za reveže Dunajskega mesta. V tej hiši, v lepi gotiki zidani, je tudi omenjena spravna kapela, v kateri se bode vsako leto obhajala služba božja za žrtve žalostnega požara. Stroški zidanja hiše znašajo krog 800.000 glđ. Kako lep dokaz usmiljenja presvitlega cesarja je zopet ta hiša, ki bo pričala poznim rodovom, kako zna tešiti revo in bēdo svojih podanikov velikodušni vladar cesar Franc Josip. — Slovesnega mrtvaškega opravila 9. t. m., ktero je opravil dvorni župnik prelat dr. Lavrencij Mayer, vdeležil se je tudi Dunajski župan Edvard Uhl s svojo soprogo in več druge gospode, zlasti pa sorodniki in prijatelji pri groznem požaru ponesrečenih.

— O mogočih in orjaških topovih „krupovcih“ je sleherni že slišal. Vlivajo jih na Pruskem v mestu Essen, ki šteje okoli 70.000 prebivalcev. Celi gojzd dimnikov se tu vzdiguje proti nebu, tovarna stoji zraven tovarne, plavž pri plavžu, vmes drdrá železnica in marljivih delavcev se giblje na tisoče. Vse to je last enega moža, Alfred Krupp-ova! Kako velikanske da so njegove po vsem svetu sloveče naprave za vlivanje in obdelovanje železa in jekla, spoznal boš, dragi bralec, ako ti povém, da ima Krupp samo v Essen-u več ko 12.000 delavcev, dalje po raznih krajih Nemčije 547 železnih rudnikov. Po njegovih železnicah, ki znašajo 42 milj daljave, vozi 28 parnih strojev in 883 vagonov. Mož ima tudi svoj telegraf, ktere ga žice so nad 40 milj daleč razpeljane, lastne fabrike za plin, velik kemičen laboratorij, tiskarno, v kateri delajo trije parni- in šest ročnih strojev, svojo knjigovoznico, prodajalnico, kerčme, pekarije, mesnice itd. V Kruppovih fužinah kuje 82 kladev, ktere goni par; največi „norec“ je 50 ton*) težak. Svojim delavcem in uradnikom je lastnik sezidal cele velike vasi za stanovanje, napravil jim je tudi cerkve, dve bolnišnici, kopališče, šest šol za otroke svojih ljudi, katerim so na razpolaganje seveda tudi lastni zdravniki itd. S kratko: Essen z okolico je nekaka državica sama za-se, toraj tudi Kruppa po vsej pravici zovejo kralja topov („Kanonenkönig“)!

*) Tonne je angleško merilo teže, ki tehta 20 naših stotov, toraj tehta Kruppov največi norec tisoč centov. Vred.

Telegrami.

Sofija, 13. dec. Vlada objavila je zastopnikom velesil oficijelno, da je velikemu vezirju na njegov telegram že odgovorila. Rekla je, da kandidature Mingrelčeve nikakor ne more sprejeti in povdarja, da sedanji vladi ni še prišel čas, da bi se umikala iz mesta, kamor jo je postavilo zaupanje velikega sobranja.

Sofija, 13. dec. Tajnik ruske agencije, ki je tukaj ostal, dobil je ukaz, da naj se pripravi za odhod. Ruska agencija ima pri bolgarski banki 700.000 frankov založenih. Nemški general-konzul je zahteval, da naj banka tisti denar v Berlin pošlje.

Berolin, 12. dec. Včeraj ob 3. uri popoldne vrgel je 31letni ključarski pomočnik Bönicke iz Salzfurtha, kamen v okno cesarske palače. Bönicke je vže dolgo časa brez dela, brez denarja, brez stanovanja in popolnoma zapuščen. S kamenjem hotel je javno pozornost ná se obrniti, kar je tudi dosegel, kajti takoj so ga prijeli. Cesar stopil je na to k oknu. Ko ga je ljudstvo ogledalo, ga je navdušeno pozdravljalo.

Umrli so:

9. dec. Helena Oblak, delavčeva hči, 6 let, Poljanska cesta št. 18, škarlatica.

10. dec. Marija Kolnik, hišnega posestnika žena, 56 let, Hrenove ulice št. 9, otrpnjenje pljuč. — Antonija Laznik, delavčeva hči, 4 leta, sv. Petra cesta št. 53, škarlatica. — Albert Tomšič, kaznjeneec, 41 let, Hrenove ulice št. 15, vodenica.

V bolnišnici:

5. dec. Anton Jeras, gostač, 71 let, otrpnjenje črev. — Rozalija Karnejšek, najemnikova žena, 42 let, Catarrh. intest.

7. dec. Neža Žabar, gostija, 77 let, ostarelost.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
11.	7. u. zjut.	731-65	- 0-6	sl. sever	oblačno	0-00
	2. u. pop.	734-55	+ 0-0	sl. svzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	737-55	- 2-2	sl. svzh.	"	
12.	7. u. zjut.	734-23	- 3-6	sl. sever	oblačno	4-20 dež
	2. u. pop.	731-67	+ 0-8	brezv.	oblačno	
	9. u. zveč.	729-61	+ 2-4	"	dež	

V soboto oblačno, čemerno vreme. Srednja temperatura — 0-9° C., za 0-3° nad normalom. — V nedeljo oblačno, dež. Srednja temperatura — 0-1° C., za 0-7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. decembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 55 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " "
Papirna renta, davka prosta	100 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	883 " "
Kreditne akcije	297 " 50 "
London	126 " 05 "
Srebro	" " "
Francoski napoleonid.	9 " 95 "
Ces. cekini	5 " 95 "
Nemške marke	61 " 80 "

Zahvala.

Slavnemu odboru podružnice sv. Cirila in Metoda v Šiški, vrlemu pevskemu zboru čitalnice, kakor tudi predsedniku krajnega šol. sveta, g. Franju Zakotniku in vsim drugim, kateri so s svojimi darovi omogočili, da je bila šolska mladina tukajšnje trirazredne ljudske šole deloma s popolno obleko, deloma z drugimi raznimi darili o sv. Miklavžu tako bogato obdarovana, se najtopljeje zahvaljuje

tukajšnje šole učiteljstvo.

Šiška, dne 10. decembra 1886.

Naznanilo.

Slavnemu p. t. občinstvu naznanjam, da se moja strugarska delavnica nahaja v Trubarjevi ulici št. 1, in se priporočam za vsaktera dela in popravila v tej stroki.

Karol Vidmar,
strugar.

(1)

== Nova izdaja. ==

V podpisani bukvarni izšla je ravnokar nova izdaja

„Molitve,

katero naj se kleče opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII. v vseh cerkvah sveta po vsaki tih sv. maši.“

Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in veljā 100 komadov 2 glđ.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani,
stolni trg šte. 6.

(15)

Važno za slovensko učiteljstvo!

„Popotnikov

Koledar za slovenske učitelje

1887“.

kterega izdā „Popotnikovo“ uredništvo v Mariboru, je ravnokar dotiskan in se prične razpošiljati, kakor hitro pride iz knjigovoznice.

Obseg mu je: 1. Koledarij za 1887. l. 2. Šolske tiskovine: a) V spredi učnih ur. b) Imenik. 3. Plače ljudskega učiteljstva po vsem Avstrijskem. 4. Šematizem ljudskih šol in učiteljev, učiteljišč itd. po vsem Slovenskem. 5. Prazen papir za bilješke. 6. Inserati.

Elegantno v platno vezan komad stane 1 glđ. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Naroča se na „Popotnikov koledar“ — najbolje po poštnih nakaznicah pri

Upravništvu „Popotnika“,

(2) Maribor, Reiserstrasse št. 8.

➔ Žrebanje že o božiču! ➔

KINCSEM SREČKE à 1 glđ. **11 srečk 10 glđ.**
samo

Glavni dobitek v gotovini

glđ. 50.000 glđ.

10.000 glđ., 5000 glđ. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

(39)

Kincsem-srečke dobivajo se

v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waitznergasse 6.